

У 1993 році, після прийняття постанови Правління НБУ «Про Українську міжбанківську валютну біржу», вона була реорганізована в Українську міжбанківську валютну біржу (УМВБ).

Основними функціями валютної біржі є організація торгів і укладання угод з купівлі-продажу іноземної валюти з членами біржі, здійснення котирування поточного ринкового курсу гривні, визначення поточних курсів іноземних валют по відношенню до гривні, організація операцій НБУ щодо регулювання курсу національної валюти, проведення розрахунків в іноземній валюті згідно з укладеними на біржі угодами.

ЦІКАВО ЗНАТИ. Чому Форекс (Forex) не є біржою?

Біржа – це юридична особа, яка за допомогою своєї інфраструктури організовує торги біржовими активами (фінансовими інструментами, валютою, ін.), і являється централізованим майданчиком, яка піддається державному регулюванню та регламентується законодавством.

Форекс – це міжнародний валютний ринок, це глобальний позабіржовий ринок міжбанківського обміну валюти за вільними цінами, де обмежено або зовсім відсутнє державне регулювання. Форекс не є централізованим майданчиком. Операції здійснюються через систему інститутів (посередників): центральні банки, комерційні банки, інвестиційні банки, брокерів та дилерів, пенсійні фонди, страхові компанії, транснаціональні корпорації. Зазвичай, останніх з перелічених інститутів називають дилінговими центрами.

У чому полягає сутність роботи на ринку Форекс? На ринку Форекс, зазвичай, не купують і не продають реальну валюту, а лише укладають угоди-парі на зростання або падіння курсів валют. Форексні посередники (комерційні банки, форекс-дилери, форекс-брокери, ін., загалом – дилінгові центри) пропонують трейдерам взяти участь в грі на ринку Форекс. Суть в тому, що трейдер намагається вгадати, що станеться з курсом однієї валюти по відношенню до іншої, і укладає угоду з форексним посередником. Якщо його прогноз збувається, він заробляє – форексний посередник виплачує йому гроші. Якщо ні, то форексний посередник, навпаки, списує певну суму з його рахунку. При цьому для початку торгівлі, як правило, не потрібно ні великих грошей, ні спеціального обладнання. Досить мати доступ до Інтернету та торговий термінал.

Отже, для того, щоб трейдеру здійснювати операції на ринку Форекс, необхідно укласти договір про співпрацю з форексним посередником, наприклад, з дилінговим центром, встановити на комп'ютер чи телефон торговий термінал (спеціальна програма), який надає такий посередник, та відкрити у нього форексний рахунок.

Дилінговий центр – небанківська організація, що забезпечує можливість клієнтам з невеликими сумами торговельного капіталу на умовах маржінальної торгівлі укласти спекулятивні угоди на міжнародному валютному ринку (Форекс), а також на ринках CFD (контракти на різницю). Такі центри виконують роль посередника і надання приватному трейдеру можливості торгувати на міжнародному валютному ринку. Угоди через дилінговий центр носять виключно спекулятивний характер (наприклад, зазвичай через них не можна придбати валюту для оплати за валютними рахунками, лише для її подальшого продажу). Дилінгові центри проводять операції з клієнтами від свого імені та за свій рахунок. У цьому вони схожі з дилерами біржового ринку. Дилінгові центри отримують котирування з інформаційних систем (Reuters, Tenfore, Bloomberg і ін.), зазвичай використовується декілька джерел котирувань для формування консолідованого потоку. На їх основі формують власні котирування і транслюють їх своїм клієнтам. Таким чином робота дилінгового центру нагадує роботу пункту обміну валют, який на власний розсуд виставляє котирування на купівлю та продаж валюти. На відміну від комерційних банків, вони не передають свої котирування в глобальні інформаційні системи. Торгівля через дилінгові центри, як правило, ведеться з використанням Інтернету як системи зв'язку. Безпосередні дії виконуються за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення (Metatrader, Dealing Desk, Rumus, Itrader, Trade Desk) або по телефону.

Торгівля на ринку Форекс, зазвичай, ведеться з використанням кредитного «плеча», тобто маржинальна торгівля валютою. Необхідно врахувати, що форексні посередники, і послуги, які вони надають, відрізняються один від одного, так як і плата клієнта такому посереднику за їх посередницькі послуги. Зазвичай, клієнт не платить комісію за використання форексного рахунку. Проте, виплати клієнта форексному посереднику можуть бути реалізовані в різних варіантах:

стягування комісії за операції; комісія за суму обороту активу; комісія за виконання ордеру або доручення; комісія за технічне забезпечення угод, ведення рахунків, доступ до торгів, виконання функцій податкового агента; комісія за перевищення встановлених лімітів за відкритими позиціями та інших; установка спредів (різниця вартості покупки і продажу активу); плата за неактивність трейдера; регулярні виплати, передбачені договором; місячні / кварталні / річні мінімуми; витрати на телефонні розмови з представниками служби підтримки; оплата відсотка за введення / виведення коштів – рух грошей на рахунок (неторгові операції); додаткові, приховані статті витрат і т.д.

Отже, торгівля на біржі реалізується через посередника – біржового брокера. На ринку Форекс торги здійснюються в основному через дилінгові центри. На біржі торги відбуваються між учасниками ринку (фізичними, юридичними особами). За здійснені угоди вони платять комісію біржі та біржовому брокеру. Біржа – це місце, де відбувається угода, біржовий брокер – просто посередник, він не виставляє коритувань і не торгує з клієнтом. На ринку Форекс торги відбуваються між клієнтом та дилінговим центром. У цьому випадку будь-який програш клієнта переходить дилінговому центру, тобто це виграш дилінгового центру, а будь-який виграш клієнта – це програш дилінгового центру. Брокеру байдуже, заробить або втратить клієнт на угоді, для нього важливим є велика кількість укладених угод за дорученням клієнта (більше угод – більше комісійної винагороди). Дилінговий центр, навпаки зацікавлений у втратах клієнта, так як гроші клієнта залишаються у нього. До того ж більшість брокерів мають відповідні ліцензії на брокерську діяльність, а більшість дилінгових центрів, такої ліцензії не мають.

На сьогоднішній день повноцінний біржовий стакан не представлений на Форекс. При цьому деякі дилінгові центри можуть надати якийсь аналог глибини ринку для торгових терміналів Metatrader 4 і Metatrader 5. Ті нечисленні компанії, які показують своїм клієнтам (трейдерам) ринкові накази, використовують дані одного з біржових майданчиків або демонструють ордера виключно власних клієнтів. Зазначимо, що біржі надають дані за біржовим стаканом. Тому використання терміну «біржа Форекс» є невірним.